

Kursplanen fastställd av UL 2009-06-10

Gäller ht-09

Kurskod : LTLB19

Ämnesnivå: B

Utb.omr.: LU

Ämneskod: LÄA

Tal-, läs- och skrivlärande i nya språklandskap – Literacies, 15 högskolepoäng

*Language and Literacy learning in new Textual Landscapes – Literacies,
15 Higher Education Credits*

Grundnivå

Allmänt

Kursen är en påbyggnadskurs (se krav på förkunskaper nedan). Syftet är att studenterna skall kunna skapa meningsfulla språkmiljöer som främjar alla barns tal-, läs- och skrivlärande med särskild betoning på förskoleklassen och de första skolåren i grundskolan. Centrala begrepp i kursen är literacies, demokrati, ett vidgat textbegrepp, skrivpedagogik och läsförståelse. En grundläggande tanke i kursen är att stärka deltagarnas professionella roll för en undervisning som möjliggör måluppfyllelse för alla elever.

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas de studerande

- ha utvecklat kunskaper om begreppet Literacies och de didaktiska konsekvenser detta medför i en mångkulturell och inkluderande skola,
- ha utvecklat förmåga att skapa funktionella språkmiljöer med utgångspunkt i barns erfarenheter, behov och intressen,
- kunna ansvara för vidareutveckling av läsande och skrivande mot större repertoar och ökad flexibilitet i användandet av strategier
- ha grundläggande kunskap om läs- och skrivsvårigheter och nödvändiga didaktiska konsekvenser
- ha utvecklat sitt kritiska och vetenskapliga förhållningssätt med en starkt professionell yrkesroll som följd
- kunna använda och kritiskt förhålla sig till olika metoder för analys och bedömning för att kunna planera och organisera för en likvärdig undervisning mot måluppfyllelse för alla elever,

Innehåll

- Barns rätt till skriftspråklig förmåga – samhällsuppdraget i en mångkulturell, inkluderande skola
- Att undervisa i talande, samtalande, läsande och skrivande inom olika texter, genrer och digitala språklandskap
- Undervisning i läsförståelse och skrivpedagogik
- Metoder för analys och bedömning som underlag för undervisning
- Arbetssätt för och med andraspråkslever
- Läs- och skrivsvårigheter samt ett förebyggande arbetssätt

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs grundläggande behörighet samt godkänt i någon av kurserna Läs- och skrivutveckling NÄT (15 hp/10 p) eller Tal-, läs- och skrivlärande Lärarlyft (15 hp) eller Läs-, skriv- och matematikutveckling/lärande (30 hp/20 p) som inriktning eller specialisering inom lärarprogrammet. Grundskollärarexamen med minst 10 p i motsvarande kurser eller lågstadielärarexamen uppfyller också förkunskapskraven. För att kunna genomföra kursen krävs möjlighet att utföra verksamhetsförlagda uppgifter samt avslutande examinationsuppgift i årskurs F-3.

Kursuppläggning/lärandets former

Kursen ges på distans och halvfart via webbplattformen PingPong. Tillgång till Internet är en förutsättning. Lärandet sker i form av egna studier, enskilt och i studiegrupper, föreläsningar och seminarier. En del av föreläsningarna kommer att ges digitalt via PingPong. Vid tre tillfällen under terminen anordnas närträffar på HLK i Jönköping (2+2+2 dagar). Närvaro vid närträffar är obligatorisk.

Examination och betyg

I kursen tillämpas examinationsuppgifter där det egna lärandet synliggörs. Detta sker i form av muntliga och skriftliga uppgifter, enskilt och i grupp. I kursen ingår ett mindre utvecklingsarbete som genomförs i årskurs F-3. Under kursens gång krävs aktivt deltagande via PingPong där krav ställs på deltagande i diskussioner samt inlämnande av skriftliga uppgifter i anslutning till kursens olika moment.

Kursen betygssätts med något av betygen Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. För betyget Godkänd krävs fullgörande av obligatoriska uppgifter samt betyget Godkänd på samtliga moment som utgör underlag för examination. Därutöver krävs visad god språkfärdighet i tal och skrift.

Kursvärdering

Kursvärdering sker löpande under kursens gång samt en avslutande kursvärdering via Pingpong vid kursens slut.

Kurslitteratur

Kurslitteratur förtecknas i särskild bilaga.

Tal-, läs- och skrivlärande i nya språklandskap – Literacies, 15 hp

Antal sidor

- Aukrust, Vibeke Grøver & Rydland, Veslemøy (2008). Minoritetspråkiga barn och Läsning. I Bråten, Ivar (red). *Läsförståelse i teori och praktik* Lund: Studentlitteratur s.103-112 15
- Bagga-Gupta, Sangeeta (2006). Från läs- och skrivkompetenser till literacy – ett sociokulturellt och kommunikativt perspektiv på språkanvändning I *Ord och bild ger mening* Svenskläraryrskriftens årsskrift 2006 12
- Bergöö, Kerstin & Ewald, Annette (2003). "Liv, identitet, kultur – Om utredningen Att lämna skolan med rak rygg och svenska som demokratiämne" i Örebro Universitet. *Utbildning & Demokrati* volym 12, nr 2, s. 31-46
http://www.oru.se/templates/oruExtNormal___9553.aspx * 15
- Calkins, Lucy Mc Cormick (2001). *Skrivundervisning* Göteborg: Utbildningsstadens förlag 558
- Druid Glentow, Brigit (2006). *Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter* Stockholm: Natur och Kultur (Handbok) ca 200
- Dysthe, Olga, m.fl. (2002). *Skriva för att lära*. Lund: Studentlitteratur, s. 23-35 13
- Gibbons, Pauline (2006). *Stärk språket stärk lärandet* Stockholm: Hallgren & Fallgren 199
- Halldén, Gunilla (2003). Barnsperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp *Pedagogisk forskning i Sverige* Årgång 8 NR 1-2 s.12-23 12
- Labbo, Linda D. (2006). Literacy pedagogy and computer technologies: Towards solving the puzzle of current and future classroom practices *Australian Journal of Language and Literacy*, Vol.29, No.3, 2006.pp.199-209 8
- Liberg, Caroline (2003). "Flerstämmighet, skolan och samhällsuppdraget". I *Utbildning & Demokrati* volym 12, nr 2, s. 13-29, Örebro Universitet.
http://www.oru.se/templates/oruExtNormal___9553.aspx * 17
- Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet: Lpo94 anpassad till att också omfatta förskoleklassen och fritidshemmet.* Stockholm: Utbildningsdepartementet
- Malmgren, Gun (2003). Svenskämnet som demokrati- och "värdegrundsämne" *Utbildning & Demokrati* volym 12, nr 2, s. 63-76, Örebro Universitet.
http://www.oru.se/templates/oruExtNormal___9553.aspx * 13
- Molloy, Gunilla (2003). Det nödvändiga samtalet. I *Utbildning & Demokrati* volym 12, nr 2, s. 77-92, Örebro Universitet.
http://www.oru.se/templates/oruExtNormal___9553.aspx * 16

- Regeringskansliet: UD Info (2006). *Mänskliga rättigheter. Konventionen om barnets rättigheter* Stockholm: UD www.ud.se
- Samuelsson, Stefan (2006). Skriftspråklig utveckling och dyslexi. I Bjar, Louise (Red.) *Det hänger på språket* Lund: Studentlitteratur s.383-396 15
- Skolverket.(2008) *Nya språket lyfter*. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för åren före skolår 6. Lärarhandledning och Elevens observationsschema. www.skolverket.se 84
- Skolverket. (2008) *Kursplaner med kommentarer för svenskalsvenska som andraspråk*. www.skolverket.se
- Skolverket (2008). *Allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen* www.skolverket.se
- Säljö, Roger (2009). Lärande är ett rörligt mål I *Pedagogiska magasinet* Nr 1, februari 2009 Lärarförbundet 4
- Qvarsell, Birgitta (2000). Kultur för lärande – som barns rätt. I Alerby, Eva, Kansanen, Pertti och Kroksmark, Tomas (2000). *Lära om lärande* Lund: Studentlitteratur s.45-59 15
- Westlund, Barbro (2009). *Att undervisa i läsförståelse* Stockholm: Natur och Kultur 342
- Välj minst en av de artiklar markerade med *
- Valbar litteratur:**
- Analys och bedömning.** Minst en av följande titlar:
Lundberg, Ingvar. & Herrlin, Katarina (2003) *God läsutveckling, kartläggning och övningar*. Stockholm: Natur & Kultur 72
- Lundberg, Ingvar (2008). *God skrivutveckling. Kartläggning och undervisning* Stockholm: Natur och Kultur 111
- Allard, Birgitta; Rudqvist Margret & Sundblad, Bo (2001). *Nya LUSboken En bok om läsutveckling* Stockholm: Bonniers 175
- Avhandlingar** Minst en av följande avhandlingar:
Björklund, Elisabeth (2008). *Att erövra litteracitet Små barns kommunikativa möten med berättande, bilder, text och tecken i förskolan* Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik och didaktik 248
- Eilard, Angerd (2008). *Modern, svensk och jämställd Om barn, familj och omvärld i grundskolans läseböcker 1962-2007* Malmö högskola, Lärarutbildningen 440
- Ewald, Annette (2007). *Mellanårens läskulturer Lärare, elever och litteraturläsning i grundskolans mellanår* Malmö högskola, Lärarutbildningen 376
- Fast, C (2007). *Sju barn lär sig läsa och skriva. Familjeliv och populärkultur i möte med förskola och skola* Uppsala: Uppsala universitet www.ub.uu.se 200

Jönsson, Karin (2007). <i>Litteraturarbetets möjligheter En studie av barns läsning i årskurs F-3</i> Malmö högskola, Lärarutbildningen	244
Swärd, Ann-Katrin (2008). <i>Att säkerställa skriftspråklighet genom medveten arrangering Wittingmetodens tillämpning i några olika lärandemiljöer</i> Stockholms universitet, Specialpedagogiska institutionen	200
Vetenskapliga artiklar med inriktning mot skriftspråsutveckling kan tillkomma, max	50